

Commissie Strategische Opgaven 16 januari 2026

Vragen Inez Flameling (PvdA-GL), over Brief GS van 11 november 2025 over Ruimtelijk puzzelen grootschalige energieprojecten - 792134, agendapunt 5

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
1. De officiële kaart met stiltegebieden die we konden vinden is compleet onduidelijk. Graag een uitleg hierbij. Met name gericht op de voorgenomen locaties voor de kerncentrales. 	In de Omgevingsverordening Zeeland, zoals in werking per 1 januari 2026, is paragraaf 5.1.13 (stiltegebieden) relevant. Onderscheid moet worden gemaakt in stiltegebied A, stiltegebied B en stiltegebied overig (respectievelijk artikelen 5.52, 5.53 en 5.54). Vanuit deze artikelen is ook een verwijzing opgenomen naar de kaarten die horen bij de typen stiltegebieden. De doelstellingen van de stiltegebieden staan beschreven in artikel 2.97 van de verordening. Het klopt dat deze gebieden elkaar doorkruisen op de kaart. Dat is niet overzichtelijk. Dit jaar wordt daarom gestart met het actualiseren van het beleid voor stiltegebieden inclusief kaarten. Deze update is onderdeel van de actualisatieronde van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Aan de hand van de huidige regels en kaarten constateren we dat de drie zoeklocaties die het Rijk heeft aangewezen niet liggen in de stiltegebieden A en B. Het stiltegebied overig grenst aan het zoekgebied Mosselbanken/Paulinapolder. Er zijn echter geen verbindende regels van toepassing op dit type stiltegebied.
2. Scenario kerncentrales in Terneuzen: clusterruimte circulair staat daar nu ingetekend pal naast de kerncentrales. Hoe realistisch is dit? Waarom staat dit niet bij de zwaktes?	De lijnen, gebieden en symbolen die op de kaarten in het document zijn opgenomen zijn indicatief. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend ten aanzien van locaties, oppervlakten en afstanden. Het symbool circulair staat op de kaart naast het gebied waar eventueel kerncentrales kunnen komen. Dit is een richtinggevend indicatie dat in het gebied

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
	Mosselbanken/Paulinapolder ruimte zou kunnen zijn voor beide functies. Over de daadwerkelijke haalbaarheid en uitvoerbaarheid kan nog geen uitspraak worden gedaan. Daarvoor ontbreekt nog beslisinformatie.
3. Veiligheid waarborgen (criterium E) zien we niet terug in de SWOT. Waarom niet? Hoe verhouden zich de locaties op dit punt?	De onderzoeksresultaten van het aspect cumulatieve veiligheid zijn nog niet beschikbaar en daarmee destijds niet verwerkt in het groeidocument. Te zijner tijd worden de scenario's met deze resultaten aangevuld.
4. Is er ook rekening gehouden met oorlogsdreiging? Gezien de snelle ontwikkelingen in AI en dronetechnologie, en het feit dat de centrales er pas over 20 jaar staan lijkt ons dit moeilijk in te schatten. Op welke manier wordt dit aandachtspunt meegenomen in de gedachtevorming?	Het groeidocument gaat uit van de openbare informatie als onderdeel van de project- en programmaprocedures van de grote energieprojecten. In die informatie is dit aspect niet verwerkt. In het plan-MER zullen (onder andere) de risico's van oorlogshandelen betrokken worden.
5. "Tijdelijk" wordt gesteld op 2030-2040. Waarop is deze inschatting gebaseerd en hoe realistisch is deze gegeven - de bouwtijden van de 3 Europese reactoren (Flamanville: 17 jaar, Oikiluto 16 jaar, Hinckley C nog onbekend maar minstens 14 jaar als alles nu meezit) - dat het hier gaat om de bouw van 2 centrales, waarbij de planningen (meervoud) nooit gelijk op kunnen gaan in verband met inzet zwaar materieel en specifieke productie en levering. - Er ook voorbereidende werkzaamheden moeten plaatsvinden (ophogen bouwterrein, verplaatsen dijk, verleggen spoor, verplaatsen leidingen, aanleg koelsysteem.	Dit is een aanname die is overgenomen vanuit de openbare informatie als onderdeel van de project- en programmaprocedures van de grote energieprojecten.
6. Gegeven de huidige geopolitieke spanningen met de VS, hoe realistisch is het nog dat Westinghouse de centrales gaat bouwen?	Dit is een vraag die alleen het Rijk kan beantwoorden omdat zij de contacten met de vendors hebben.
7. Op welke manier is in deze scenarioanalyse rekening gehouden met de Borselse voorwaarden, de Zeeuwse voorwaarden, de voorwaarden van Oost-Souburg en de nog in ontwikkeling zijnde voorwaarden van Terneuzen?	Het groeidocument gaat uit van de openbare informatie als onderdeel van de project- en programmaprocedures van de grote energieprojecten. Ingebrachte voorwaarden zijn onderdeel van de gesprekken met het Rijk ten aanzien van de ontwikkeling Rijk-Regio-pakket.
8. Zeewaartse uitbreiding van het Sloegebied wordt benoemd als mogelijke optie. Hoe valt dit te rijmen met alle inspanningen voor natuurherstel en verruiming van het estuarium van de afgelopen decennia? Op welke andere plekken in de Westerschelde zou er dan ruimte voor de rivier moeten worden gecreëerd?	Het groeidocument gaat uit van de openbare informatie als onderdeel van de project- en programmaprocedures van de grote energieprojecten. Dat betekent dat in de NRD's van de projectprocedures alle mogelijke realistische alternatieven in overweging moeten worden genomen. Zodra er beslisinformatie met de planMER en de Integrale Effectanalyse beschikbaar zal het Rijk naar verwachting nadere uitspraken over kunnen doen.

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
9. Nabijheid van dorpen: Biervliet ligt 2,5 km hemelsbreed van de locatie in de Paulinapolder. Dat is dichterbij dan Nieuwdorp en 's Heerenhoek bij het EPZ terrein. Waarom staat alleen bij locatie Borsele "dorpen in de nabijheid"?	Dit is een terecht constatering. In de volgende versie van het groeidocument zal als zwakte dit punt als zwakte worden toegevoegd bij het scenario Terneuzen en voor alle scenario's nader worden gespecificeerd om welke dorpen en/of buurtschappen het gaat.
10. Eventuele zoeklocaties voor LNG maken (nog) geen onderdeel uit van deze scenario's. Echter de cNRD voor de LNG terminal is gepubliceerd en de Braakman haven valt al af. Er resteren de Quarleshaven en van Cittershaven. Uit de cNRD blijkt dat GTS al sinds 2022 aanstuurt op een locatie binnen de Sloe-haven. Waarom is hier geen rekening mee gehouden in deze scenario's?	Het groeidocument gaat uit van de openbare informatie als onderdeel van de project- en programmaprocedures van de grote energieprojecten. Bij het delen van het document met PS was de terinzagelegging van de cNRD voor Zeeland Energy Terminal (ZET) nog niet gestart. In de volgende versie van het groeidocument kunnen de twee zoeklocaties van ZET worden toegevoegd.
11. M.b.t. het criterium "Veiligheid waarborgen met oog voor cumulatie". Wat word bedoeld met "cumulatieve veiligheid"? Is dat het domino-effect?	Het gaat hier om het domino-effect in geval van calamiteiten die kan ontstaan door overlappende risicocontouren. Denk aan Seveso-installaties, en opslag en transport van gevaarlijke stoffen. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 zijn de onderzoeksresultaten nog niet beschikbaar.
12. Cumulatieve veiligheid vereist dat alle bestaande en geplande activiteiten in samenhang worden beoordeeld. Tot nog toe gaat iedere MER uit van slechts de impact van het voorliggende project, waardoor risico's worden onderschat (Wat gebeurt er bijv als een ammoniakwolk de evacuatie van het Sloegebied nodig maakt en alle processen zoals een raffinaderij of kerncentrale onbeheerd achterblijven). Op welke manier gaan deze cumulatieve risico's expliciet in kaart worden gebracht?	Door de Veiligheidsregio wordt gewerkt aan een onderzoek naar cumulatieve veiligheid. De onderzoeksresultaten van het aspect cumulatieve veiligheid zijn nog niet beschikbaar en daarmee niet in deze versie van het groeidocument verwerkt.
13. M.b.t. het criterium "Optimaliseren lokaal gebruik energie (energetische puzzel: Opwek en gebruik zo dicht mogelijk bij elkaar)" wordt verondersteld elektrificatie van Yara en Dow waar beide vooralsnog vanaf zien. Welke garanties worden overwogen om te zorgen dat de veronderstelde electriciteitsvraag vanuit de industrie er straks ook daadwerkelijk is? En hoe wordt de energievraag overbrugd in de periode tussen tot aan de daadwerkelijke stroomlevering tussen 2040-2050?	De industrie heeft de intentie om te verduurzamen (elektrificatie/waterstof). Het rijk wil deze intentie faciliteren.
14. Waarom staat "huisvesting van arbeidsmigranten" onder "versterking leefomgeving"?	De eventuele bouw van twee kerncentrales in Zeeland vraagt ook om passende huisvesting van werknemers. Dit heeft langs verschillende invalshoeken invloed op de leefomgeving.
15. M.b.t. het criterium "Minimale impact op de natuur (natura 2000-gebieden en Natuur Netwerk Zeeland)". Wat wordt hiermee bedoeld, waar ligt de grens voor "minimaal"?	In het groeidocument zijn nabijheid Natura 2000 en gebrek aan stikstofruimte als locatieonafhankelijke bedreigingen beschouwd. De onderbouwing van de te vergunnen grootschalige energie-infrastructurele projecten dienen te voldoen aan regelgeving.

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
16. Onderaan staat “De vijf punten van de vervolgaanpak worden hierna toegelicht.” Het vervolg ontbreekt; kan dat nog worden toegevoegd?	Deze zin is per abuis in het document terecht gekomen.